

64 yıl sonra

ÜNLÜ Türk yazarı Reşat Nuri Güntekin'in 1922 yılında kaleme aldığı "Çalikuşu" adlı romanı o yıllarda ve sonrasında büyük sükse yaptı...

Yazıldığı tarihten tam 40 yıl sonra tiyatro oyunu olarak sahnelenen "Çalikuşu", 43 yıl sonra da sinema filmi oldu... Hem oyunu, hem de filmi kamuoyunda büyük ilgi uyandırdı.

"Çalikuşu" bu akşam, yani kaleme alındığı tarihten tam 64 yıl sonra değişik bir yorum, büyük masraflar ve de büyük umutlarla 50 milyon kişinin gözleri önüne yeniden seriliyor.

Biz öncelikle "Çalikuşu"nun ilk Feride'si Türkân Şoray ile son Feride'si Aydan Şener'i tanıştırmak istedik. An-

cak eski sultan Türkân Şoray, "Benim için o rol ve o günler artık çok gerilerde kaldı" dedi. Sanki yazarın eşi Hadiye Güntekin ile kızı Ela Güntekin'in kendisi hakkında düşündüklerini biliyormuş gibi... Türkân Şoray bu role hiç yakışmamıştı, Feride canlı kanlı top gibi bir kız, Türkân, "sultan" kalmıştı dediklerini duymuş gibi kaçındı son Feride Aydan Şener ile bir araya gelmekten.

Ünlü yazarın eşi Hadiye Güntekin ve kızı Ela Güntekin ile, sonra da hem sinemadaki, hem de ekrandaki "Çalikuşu"na senarist ve yönetmen olarak imzasını atan Osman Seden "Çalikuşu"nun yeni Feride'si Aydan Şener ile görüştük... Şimdi söz onların...

TV'de bu gece başlayacak, "Çalikuşu"nun yazarı Reşat Nuri Güntekin'in eşi ve kızı ile konuştuk

"TRT'nin saygısı yok"

● Hadiye Güntekin, eşinin sigara paketinin arkasına not aldığını ve günün her saatinde yazdığını anlatırken, kızı Ela, babasının en çok "Miskinler Tekkesi" romanını seviyor

İÇİN AKTAR

CUMHURİYET döneminin en iyi kalemlerinden", "Tipleri çok sağlam", "Çok iyi gözlemci"... Eleştirmenlerin ünlü yazar Reşat Nuri Güntekin için kullandıkları tanımlamalar bunlar.

Şimdi karşımızda yazarı çok daha değişik yönleriyle anlatan iki kişi var. "Dünyanın en zarif ve zeki eşi o" diyen 30 yıllık karısı Hadiye Güntekin ve "Babamı tam onunla arkadaşlık kurduğum çağlarda kaybettim" diyen kızı Ela Güntekin.

ÖĞRETMENİN AŞKI

"Bizimki tam bir lise aşkıydı" diyerek başlıyor anlatmaya Hadiye Güntekin.

"Ama sakın ikimiz de lisede talebeydik zannetmeyin. Ben okuyordum, Reşat Nuri Bey de benim edebiyat öğretmenimdi. Nasıl olduysa oldu işk oluverdik birbirimize. Liseyi bitirir bitirmeyiz de evlendik. 30 yıl boyunca onun eşi olma şerefini taşıdım, hâlâ da taşıyorum."

ANILARDA KALDI

Reşat Nuri Güntekin'in 30 yıllık eşi Hadiye Güntekin ve kızı Ela Güntekin yazarı fotoğrafları gümüş bir çerçeve içinde evin başköşesine koymuşlar. Hadiye Güntekin, "O dünyanın en zeki ve zarif eşi idi" derken

Boğaziçi Üniversitesi'nde Fransızca dalında öğretim üyesi olan kızı da henüz 14 yaşındayken en yakın arkadaşı olan babasını kaybetmenin üzüntüsünü hâlâ duyduğunu söylüyor. Anne-kız Güntekin'ler şimdi ünlü yazarın hatıraları ile avunduklarını belirtiyorlar.

HEM SENARİST, HEM YÖNETMEN

Sinemadan ekrana...

● Reşat Nuri Güntekin'in "Çalikuşu" romanını, 20 yıl önce 1.5 milyona film yapan Osman Seden, bu gece ekranda başlayacak diziyi 115 milyona tamamladığını belirterek, "O zaman Türkân Şoray, 70 bin lira almıştı, bu kez Feride rolü için Aydan Şener'e 1 milyon 400 bin lira ödedik" diyor

rolünü Jeyan Mahfi Ayrıl'ın canlandığı, Reşat Nuri Güntekin'in "Çalikuşu" romanını ele alıyor, önce senaryosunu hazırlıyor. Sonra yine bir düşüncedir alıyor yönetmeni, "Feride kim olabilir" diye. Onu da buluyor. Ona göre Türkân Şoray tam bu rol için... Kâmrân rolünü de sinemanın genç jönlülerinden Kartal Tibet'e veriyor.

MASRAFLI DİZİ

Her şeyin dört dörtlük olmasını isteyen yönetmen kendi firması adına çektiği film için hiçbir masraftan kaçınmıyor. İki bölüm halinde hazırladığı filme o günün parası ile tam 1.5 milyon lira harcıyor. Tabii hasılat da aynı oranda büyük. Gişe rekorları kıran filminden 3 milyon lira kâr sağlanıyor. Türkân Şoray'ın Feride rolü için aldığı para ise 70 bin lira.

20 yıl sonra Osman Seden yine "Çalikuşu"nu hazırladı... Hem senaryosunu yazdı, hem yönetti. Ama bu kez sinema için değil TV için. Türkân Şoray'ın Feride rolünü, Milliyet'in 1981 yılında Türkiye Güzeli seçtiği Aydan Şener'e, Kartal Tibet'in "Kâmrân" rolünü ise, sinemanın yeni oyuncularından Kenan Kavay'a verdi.

Tam 6 ayını harcadı "Çalikuşu"nun yeni şekli için. İstanbul dışında Tekirdağ, Bilecik, Osmaneli, Abant, Bursa, Mudurnu, Kuşadası civarında çekimler yaptı. Toplam bütçe 114 milyon 850 bin lira. Başrol oyuncusu Aydan Şener'in aldığı ücret ise, 1 milyon 400 bin lira. Yani yirmi yıl önce Türkân Şoray'ın kazandığından hemen hemen 100 kat fazla.

DEĞİŞİK YORUM

Çekimleri 85 yılı içinde tamamlanan ve bu geceden itibaren 7 hafta süreyle izleyeceğimiz "Çalikuşu" ile sinemadaki "Çalikuşu"nun farklılıkları neler? Her ikisine de yönetmen olarak imzasını atan Osman Seden, "En büyük fark ben yorumumla ortaya koydum" diyerek anlatıyor ve devam ediyor:

"Sinemadaki 'Çalikuşu'nda bütün olaylar Feride'nin çevresinde geliyordu. TV için hazırladığımızda ise, daha değişik bir yorum yaptım ve olayları ön plana çıkardım. Zaman zaman Feride'yi bu olayların içine soktum. Gönlül isterdi ki, TRT önce sinemanın 'Çalikuşu'nu sonra da TV için yönettiğini diyi yayınlasın ve farklılık ortaya çıksın."

YORUM FARKI

Osman Seden 20 yıl önce sinema için yönettiği "Çalikuşu" ile şimdi ekran için hazırladığı dizi arasında kendi yorumundan doğan büyük bir farklılık olduğunu söylüyor. Ünlü yönetmen "İlkinde bütün olaylar Feride'nin çevresinde gelişmişti. Bu kez tam tersi bir uygulama yaptım ve olayları ön plana alarak Feride'yi zaman zaman bu olayların içine soktum" diyor.

ORTAK BENZERLİK

"Çalikuşu"nun son Feride'si Aydan Şener sessiz, sakin, ağırbaşlı biri... Bu yüzden hareketli, yerinde duramayan Feride'yi canlandırırken çok zorlanmış. Ama rolünün hakkını verdiği inancında. Şener "Feride ile ortak noktamız ikimizin de çok gururlu ve merhametli olması" diyor. Genç oyuncu merhameti yüzünden başının sık sık derde girdiğini de sözlerine ekliyor.

● Aydan Şener, Milliyet'in eski güzellik kraliçesi Son "FERİDE"...

ÖNCE "Küçük Ağa"da Emine, sonra "Bay Alkolü Takdimimdir" de Derya olarak izlediğimiz Aydan Şener bu geceden itibaren 7 hafta süreyle pazar geceleri Feride olarak ekrana gelecek. "Çalikuşu"nu daha ilkokuldayken okuyan ve Reşat Nuri Güntekin'i en sevdiği Türk yazarlarından biri olarak niteleyen Şener, "Okuduğum zaman çok etkilendiğim Feride'yi bir gün canlandıracağımı, rüyamda görsem inanmazdım" diyor.

BENZEYEN YÖNLER

MİLLİYET'in 1981'deki yarışmasında Türkiye Güzeli seçildikten sonra bir yıl kadar profesyonel mankenlik yapan ancak gönlünün prensi futbolcu Ayhan Akbın ile evlenince bu mesleğini bir kenara bırakan Aydan Şener sessiz, kendi tanımı ile "ağırbaşlı". "Feride bütün deli dolu tavırlarına karşılık müt-

lis insancl ve merhametli bir tip. Bu yüzden çok benziyoruz. Benim de merhametim yüzünden başımın derde girdiği çok olmuştur. Benzeyen bir başka yönümüz de gururumuz. Sanırım ikimiz de aynı dercede gururumuza düşkünüz" diye konuşuyor.

● SİNEMAYI SEVMİYOR

Aydan Şener'in Feride rolünden beklediği tek şey beğenilmek. "Bu beğeniye bağlı olarak büyük teklifler beklemiyorum da, istemiyorum da" diyor ve devam ediyor:

"Sinemayı sevmiyorum. Orada olaylar hemen deneye ediliyor. Bu yüzden "Çalikuşu" ile üne kavuşup sinemadan kazanç sağlamam gibi bir durum söz konusu değil. Tek isteğim 'Türkiye Güzeli' unvanımın yanına 'iyi oyuncu' tanımını da ekletebilmek."

